

**Základní škola pro tělesně postižené, Opava,
Dostojevského 12**

**MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ
PROGRAM
ŠKOLNÍ ROK 2018/2019**

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy	Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12
E-mail	hauserovas@skolaprotp.cz
Telefon	553610775
Ředitelka školy	Mgr. Silvie Häuserová
Zástupkyně ředitele	Mgr. Vanda Tomová
Školní metodik prevence	Mgr. Renata Řezníčková
Výchovný poradce	Mgr. Jana Brunová ZŠ Mgr. Silvie Häuserová ZŠS

Obsah

Obsah.....	3
ÚVOD	4
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
MONITORING RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ V PŘEDCHÁZEJÍCÍM ŠKOLNÍM ROCE.....	6
VÝSTUPY Z EVALUACE ŠKOLNÍHO ROKU 2017-2018.....	7
STANOVENÍ CÍLŮ	8
1. Dlouhodobé cíle	8
2. Krátkodobé cíle	9
Vymezení cílové skupiny:	9
PLÁN PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ŠKOLNÍM ROCE 2018/2019	11
JAK TOHO CHCEME DOSÁHNOUT	12
PREVENCE V OSNOVÁCH	12
ZÁJMOVÁ ČINNOST, AKCE A SPOLUPRÁCE	12
SPOLUPRÁCE S RODIČI	14
LITERATURA, METODICKÉ A VÝUKOVÉ MATERIÁLY	15

ÚVOD

Minimální preventivní program (dále jen MPP) se opírá o **Vyhlášku č. 72/2005 Sb. O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, novela vyhlášky 197/2016 Sb.** a o **Metodické doporučení MŠMT k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010 - 28, vč. všech 22 příloh vydaných v r. 2015 - 18.** Mezi rizikové chování zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, kyberšikanu, vandalismus, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus.

Za velmi důležitou oblast považujeme prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, boj proti nuditosti a smysluplné využívání volného času.

Pojmem **rizikové chování** (dále jen RCH) zahrnuje rozmanité formy chování, které mají negativní dopad na zdraví, sociální a psychologické fungování jedince nebo ohrožují jeho okolí.

Pojmem **prevence** rozumíme všechna opatření směřující k předcházení a minimalizaci jevů spojených s rizikovým chováním a jeho důsledky.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12 je příspěvkovou organizací přímo řízenou MŠMT. Je specifická malým počtem žáků, bezbariérovými prostorami, nadstandardním vybavením i poskytovanými službami. V naší škole vyučují zkušení speciální pedagogové, kterým pomáhají vychovatelé a pedagogičtí asistenti.

Škola je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona, organizována jako devítitřídní se třemi odděleními školní družiny. Její činnost probíhá dle platné

legislativy, především ve smyslu vyhlášky **27/2016 Sb.**, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Žáci jsou vzděláváni podle Školního vzdělávacího programu „Škola pro život“. Školu navštěvují především žáci s tělesným postižením, souběžným postižením více vadami, s poruchou autistického spektra. Výuka probíhá v 1. – 9. ročníku základní školy a 1. – 10. ročníku základní školy speciální. Součástí školy je rovněž rehabilitace, kterou na smluvním základě zajišťuje nestátní zdravotnické zařízení – Léčebné rehabilitační centrum Opava. Součástí rehabilitace je hipoterapie, ergoterapie a canisterapie.

Škola je situována v klidné lokalitě na předměstí Opavy a je obklopena rozsáhlou zahradou s pěkným a účelným vybavením.

Naše zařízení navštěvují nejen žáci z Opavy, ale také žáci z přilehlých vesnic i vzdálenějších měst Moravskoslezského kraje.

MONITORING RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ V PŘEDCHÁZEJÍCÍM ŠKOLNÍM ROCE

V loňském školním roce jsme řešili problém krádeže mobilního telefonu u žáka 9. ročníku ZŠ. Situace byla řešena na svolaném zasedání výchovné komise za přítomnosti maminky žáka, zástupkyně ŘŠ, třídní učitelky, vyučující učitelky, v jejíž hodině se krádež stala, a školního metodika prevence. Vzhledem k diagnóze a dalším nezvyklým projevům chování byl žák doporučen k psychiatrickému vyšetření. V současném roce již chlapec není žákem naší školy.

Ke stálým problémům patří vysoká absence žáků. Zde je důležitá důslednost třídních učitelů při omlouvání žáků z vyučování.

Na základě výzkumu z minulých let se jeví jako velký problém zdravotní stav žáků a využívání volného času.

Při řešení těchto problémů je důležitá intervence na úrovni rodiny s cílem, aby dospívající trávili více času s rodiči nebo s někým z příbuzných. Důležitá je také volba volnočasových aktivit na základě zájmu a zálib s přihlédnutím ke specifickým možnostem žáků. Co se týče zdravotního stavu, je důležité s žáky hovořit o nefarmakologických možnostech léčby bolesti (fyzioterapie, psychoterapie). Naší snahou je napomoci co nejlépejšímu uplatnění v životě i přes daný handicap a s ním souvisejícími zdravotními obtížemi. Velmi důležitá je opět úzká spolupráce s rodinou.

V naší škole i jednotlivých třídách vládne klidné a přátelské klima, založené na vzájemné důvěře a pomoci.

VÝSTUPY Z EVALUACE ŠKOLNÍHO ROKU 2017-2018

Během loňského školního roku se žáci I. i II. stupně zúčastnili těchto preventivních aktivit:

I. stupeň ZŠ a ZŠS

- beseda „Držíme spolu“,
- akce OČMS,
- dopravní hřiště,
- výtvarná a literární soutěž „Svět očima dětí“.

II. stupeň ZŠ a ZŠS

- beseda „Šikana“,
- akce OČSM,
- beseda „Poruchy příjmu potravy“,
- online soutěžní kvíz k bezpečnému internetu,
- výtvarná a literární soutěž „Svět očima dětí“.

Pedagogové

- školení k projektu „Bezpečnější školy v Moravskoslezském kraji“,
- třídnické hodiny,
- projekty v rámci výuky .

STANOVENÍ CÍLŮ

1. Dlouhodobé cíle

- snížit nárůst negativních jevů u dětí a mládeže výchovou ke zdravému životnímu stylu,
- posilování osobní odpovědnosti za kvalitu svého života,
- zvyšovat zdravé sebevědomí, poznání sebe sama a stanovení reálných cílů v životě,
- vybudovat osobnost člověka s pozitivním hodnotovým systémem, s dovednostmi řešit problémy,
- naučit smysluplně využívat volný čas,
- posilovat komunikační dovednosti, přátelské vazby,
- zlepšit sebeovládání, naučit se zvládat konflikt, stres a úzkost,
- dopřát jednotlivým žákům pocit úspěchu a seberealizace odpovídající jejich osobním možnostem,
- rozvíjet celoživotní dovednosti významné pro začlenění člověka do společnosti,
- zkvalitňovat klima a prostředí školy,
- seznamovat rodiče i ostatní veřejnost s problematikou rizikového chování,
- podávat žákům základní informace: o společensky nežádoucích jevech, jako jsou drogy, šikana, záškoláctví, poruchy příjmu potravy, kyberšikana, homofobie, extremismus, tabák, násilí, krádeže, negativní působení sekt, rizikové sexuální chování, rasismus, intolerance, antisemitismus, o návykových látkách , jejich účincích a negativním vlivu těchto látek na zdraví člověka,
- hledat cesty k řešení problematických situací,
- orientovat se v nabídce institucí, které mohou pomoci (krizová centra, linky důvěry, občanské poradny),
- pomoci nalézt místo v současném světě, plánovat pomoc při hledání smyslu

- života, seberealizaci navzdory postižení,
- v co největší míře zapojit do programu prevence třídní učitele (projekty, společné akce, třídnické hodiny apod),
 - provádět screening, pokud budou odhaleny problémy a nedostatky v určité oblasti, zaměřit se na nápravu a řešení.

2. Krátkodobé cíle

Vymezení cílové skupiny:

Žáci:

- zvýšení informovanosti žáků o drogové problematice,
- rozvíjení zdravého životního stylu,
- zakomponování témat prevence RCH do jednotlivých výukových předmětů (sexuální výchova, využívání volného času, dopravní výchova),
- hodiny českého jazyka a výtvarné výchovy jsou zaměřeny na tvorbu literárních a výtvarných děl, která jsou zasílána do celostátních soutěží,
- dopravní výchova v praxi (výlet na tandemových kolech, dopravní hřiště),
- rozšiřování informovanosti o nebezpečí šikany a kyberšikany,
- zvýšení informovanost žáků o nebezpečí závislosti na virtuálním světě,
- zapojení do zájmových kroužků jak nadaných, tak i rizikových dětí,
- zapojení žáků do školních projektů,
- využívání nově zakoupených interaktivních výukových programů z oblasti prevence RCH v hodinách občanské a rodinné výchovy,
- vedení ke vzájemné pomoci a ohleduplnosti,
- vedení žáků k sociální a právní odpovědnosti za sebe a svá jednání,

- vedení ke smysluplnému trávení volného času,
- vštěpování takových dovedností a znalostí, které budou moci žáci dobře uplatnit v životě,
- provádění screeningů.

Pedagogové:

- účast na seminářích v oblasti prevence,
- účast na krajské konferenci metodiků prevence v Malenovicích,
- tvorba MPP na daný školní rok,
- třídnické hodiny,
- účast na seminářích určených pedagogickým pracovníkům,
- realizace projektů.

Rodiče:

- zlepšení komunikace,
- zapojení do školních aktivit,
- nabídka konzultačních hodin – dle domluvy,
- poradenství,
- účast na školních akcích,
- informační nástěnka pro rodiče (u hlavního vchodu školy).

PLÁN PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ŠKOLNÍM ROCE 2018/2019

- OČMS – stanoviště prevence rizikového chování,
- tvorba Minimálního preventivního programu pro školní rok 2018/19,
- aktualizace legislativy a kontaktů na spec. zařízení v Opavě,
- beseda „Osobní bezpečí“ (Policie ČR – p. Welnová),
- 11. krajská konference k prevenci rizikového chování dětí a mládeže v Malenovicích (8., 9. října 2018),
- informační schůzky ŠMP,
- kriminalita dětí a mládeže – beseda,
- beseda „Výchova ke zdravé sexualitě“ - Škola osobního života – Centrum pro rodinu a sociální péči,
- spolupráce s organizací Prevalis – besedy dle aktuální nabídky,
- preventivní program Abraka muzika (interaktivní didaktické hudební divadlo),
- aktualizace literatury,
- projekt „Bezpečnější školy v Moravskoslezském kraji“,
- výtvarná a literární soutěž „Svět očima dětí“- MVČR,
- spolupráce se zainteresovanými složkami,
- publikace preventivních aktivit - časopis Poškoláček, webové stránky školy, tisk,
- semináře a aktivity dle aktuální nabídky během školního roku,
- spolupráce s ostatními pedagogy – projekty, třídnické hodiny, začlenění prvků PRCH do vyučovacích hodin v rámci vzdělávacích programů.

JAK TOHO CHCEME DOSÁHNOUT

Školní metodik prevence se zúčastní konference ŠMP v Malenovicích, schůzek i různých školení a seminářů určených pro ŠMP. Ostatním učitelům nabídne materiály a informace, které na těchto vzdělávacích akcích získal.

Pedagogičtí pracovníci budou spolupracovat s metodikem prevence a aktivně se podílet na plnění plánů prevence.

Školní metodik prevence bude rovněž spolupracovat s městskou i státní policií, organizacemi, které zajišťují pro žáky naší školy přednášky a besedy, s metodikem prevence v PPP.

S MPP jsou seznámeni také nepedagogičtí pracovníci, rodiče i široká veřejnost prostřednictvím webových stránek.

PREVENCE V OSNOVÁCH

Minimální preventivní program je součástí tematických plánů jednotlivých předmětů. Vyučující se témata prevence snaží uplatnit také v třídnických hodinách.

ZÁJMOVÁ ČINNOST, AKCE A SPOLUPRÁCE

Činnost zájmových kroužků

- Pěvecký kroužek,
- Canis kroužek,
- Učíme se kreslit,
- Kroužek sportovních dovedností,
- Plavání,
- Kroužek praktických činností.

Projekt „Učíme se v každém věku“

- Klub zábavné logiky,
- Doučování žáků I. stupně.

Kontakty s jinými organizacemi, akce školy

- spolupráce s Městskou policií v Opavě,
- spolupráce s Policií ČR,
- každoroční účast ve výtvarné a literární soutěži vyhlášené Ministerstvem vnitra ČR „Svět očima dětí“,
- spolupráce s Armádou ČR,
- spolupráce s MMO - odbor protidrogové prevence (Bc. Polášková),
- projekty týkající se prevence RCH,
- společné akce, ve kterých se prolíná tematika prevence s tematikou environmentální,
- spolupráce s metodikem prevence v PPP (Mgr. Šimečková),
- ochrana člověka za mimořádných situací,
- vánoční a velikonoční tradice a zvyky,
- činnost zájmových kroužků ve škole i mimo školu,
- návštěvy kulturních akcí a vystoupení,
- účast ve sportovních soutěžích,
- besedy v knihovně,
- školní časopis „Poškoláček“,
- mikulášská nadílka,
- maškarní karneval,

- Den matek,
- Den dětí,
- opékání na školní zahradě,
- výlety na tandemových kolech,
- olympiáda TP,
- škola v přírodě,
- lyžařský výcvik,
- školní výlety.

SPOLUPRÁCE S RODIČI

- zahájení školního roku,
- maškarní karneval,
- Den matek,
- společné opékání na školní zahradě,
- třídní výlety na konci školního roku,
- konzultační hodiny dle domluvy,
- předávání informací o Žákovi (pohovory dle potřeby, TS),
- Den otevřených dveří,
- elektronické ŽK.

LITERATURA, METODICKÉ A VÝUKOVÉ MATERIÁLY

- interaktivní výukový program „ Drogy trochu jinak“ (neomezená licence)
CD (u ŠMP)
- Když musíš, tak musíš,
- Pravda o drogách,
- Mezi nimi,
- Láska ano - děti ještě ne,
- Poruchy příjmu potravy.

Literatura (v učitelské knihovně, u ŠMP)

- Krejčová,L. Specifické poruchy učení a chování. Edika
- Psychopatie pro pomáhající profese. Portál
- Krejčířová,D. Psychodiagnostika dětí a dospívajících. Portál
- Riefová,S.F. Neklidné a nesoustředěné dítě ve škole. Portál
- Nešpor,K. Vaše děti a návykové látky. Portál
- City, sex,aids.
- Matějček, Z. Děti, rodina a stres. Galén
- Nešpor, K. Jak předcházet problémům s návykovými látkami na ZŠ aSŠ.
Spotpropag
- Nešpor, K. Zásady efektivní primární prevence. Sportpropag
- Havrdová, E. Tvorba a realizace projektů prevence kriminality mládeže
- Nešpor, K. Jak přestat brát drogy. Praha
- Nešpor, K. Alkohol, drogy a vaše děti. Praha
- Pokorný,R. Policejní pohádky. KŘP MS

Webové stránky

- www.e-bezpeci.cz
- www.prevence-info.cz
- www.seznamsebezpečně.cz
- www.minimalizacesikyny
- www.detskaprava.cz
- www.zivot-bez-zavislosti.cz
- www.ped.muni.cz/normalnijenekourit
- www.odvykani-koureni.cz
- www.slzt.cz

Minimální preventivní program vychází ze **Školní preventivní strategie**, součástí je **Krizový plán školy, Směrnice k prevenci rizikového chování, přehled platné legislativy, kontakty na organizace**, které působí v oblasti prevence rizikových forem chování u dětí a mládeže. (v přílohách)

Vyhodnocení MPP bude provedeno na konci školního roku a přiloženo k dokumentu.

Minimální preventivní program je k dispozici **u ředitelky školy, ve sborovně, u školního metodika prevence a na webových stránkách školy** www.skolaprotp.cz

V Opavě 20. 9. 2018

Mgr. Renata Řezníčková
školní metodik prevence

Mgr. Silvie Häuserová
ředitelka školy